

Bohuslän Läs & Res

SPF Morup-Stafsinge 5 Februari 2025

Innehållsförteckning "Dag 1"

- 1 Hede => Tanum => Tanumshede.
- 2 Tanum - Kulturarvet
- 3 Skålgropar
- 4 Litslebyhällen
- 5 Viltlyckehällen
- 6 Fjällbacka - Historik
- 7 Fjällbacka
- 8 Fjällbacka – TV-inspelningar
- 9 Fjällbacka - Läckberg

Hede => Tanum => Tanumshede

- ❖ 1317 skrevs socknen Tuneim, från 1391 skrevs orten Høæaedi (svenska hed).
- ❖ Tan betyder inhägnad (tun; norska) och "eim" betyder hem
- ❖ När posten kom 1861, blev det förväxling med ett annat Hede och det namnändrades 1870 till Tanum.
- ❖ 1903 blev det Tanumshede.
- ❖ Strandlinjens höjning (vattenminskningen i folkmun), idag 4 mm/år:
 - ❖ 12 500 år sedan - 170 m högre
 - ❖ 2000 år sedan - 9 meter högre
 - ❖ 1000 år sedan - 4,5 meter högre
- ❖ Bergsområde ovanför högsta kustlinjen täckta av morängrus.
- ❖ Finare material, kalkskal uppblandat med lera avsattes längre ut.
- ❖ Några mil från kusten övergår Bohusgraniten till gnejs.
- ❖ Längs kusten och i skärgården övergår gnejs åter till granit.

Tanum - Kulturarvet

- 3 km norr om Tanumshede ligger kungsgården Håkeby.
- Omnämnt i Snorre Sturlassons Heimskringla
- Norske kungen Olav Kyrre dog här 1093.
- Knutpunkt på Kungsvägen mellan Oslo och Köpenhamn, väg fanns mellan kusten och inlandet.
- Tanumshede växte fram ur kyrkbyn Vinbäck runt tingsplatsen och Hede Gästgiveri.
- Världsarvet Tanums hällristningar från bronsåldern firade 30-årsjubiléum 2024!

Skålgropar

- Cirka 6000 figurer (2 700 skeppsfigurer) och 10 000 uthuggna skålgropar (älvkvarnar) har hittats.
- Oftast i närheten av åkermark.
- Skålgropar är utförda i toppskikten på släta rundhällar, flyttblock, stenar och block, kantkedjor på gravhögar, bildstenar, hällkistor och dösar.
- Skålgropen tolkas ibland som en fruktbarhetssymbol eller en symbol för det kvinnliga könet.
- Hednisk rituell att blanda sädesvätska med utsäde i skålgropar (Dalsland).

Litslebyhällen

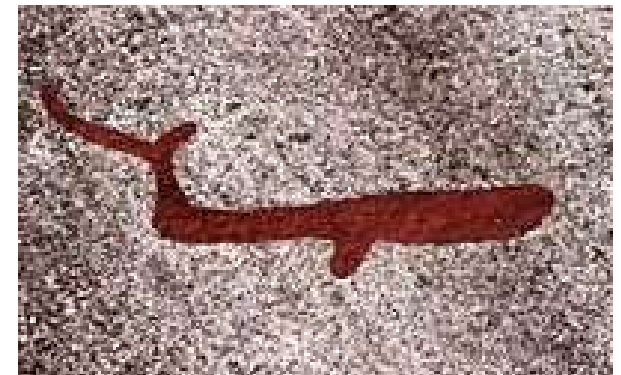

- ☺ Hällen uppvisar cirka 120 figurer, mer än 80 är båtar i form av paddelkanoter
- ☺ En spjutbärande man, 2,25 meter hög, tecknad med mycket litet huvud, en kraftig penis samt mycket breda vader.
- ☺ Mannen är en gud, troligen asaguden Oden.
- ☺ 100 meter österut finns en mindre häll med krigare på hästar.

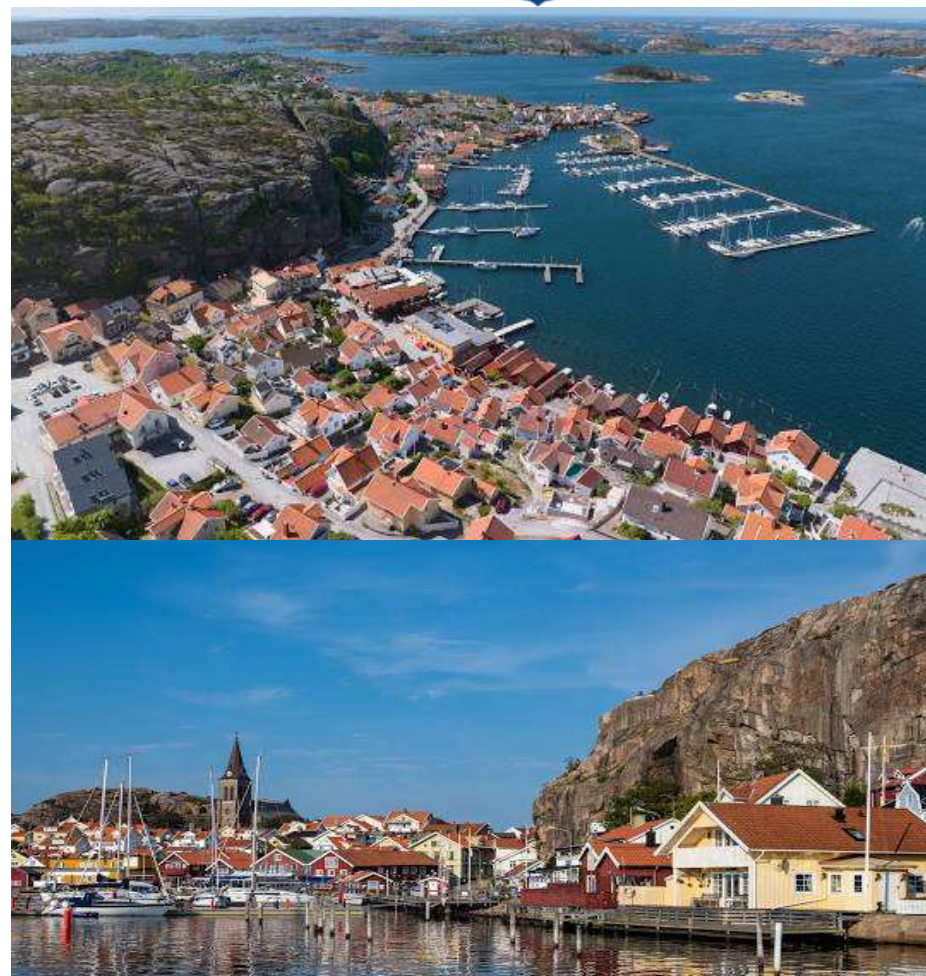
Viltlyckehällen

- ☺ 500 enskilda bilder inhugga.
- ☺ Brudparet tros vara ett rituellt bröllop.
- ☺ En man ytterligare står till vänster om brudparet och tros välsigna paret med en yxa.
- ☺ Kvinnor är inte vanliga på hällristningar, på Viltlycke finns två stycken, den andra tillsammans med en död man i närheten av en båt; tros vara en färd till dödsriket.
- ☺ Den enda ristningen av en blåval finns här.

Fjällbacka - Historik

- Gudmundsskäret utanför hamnen användes som bevis på vattenminskningen
- Sillsalterier och trankokerier växte upp i mitten av 1700-talet.
- På 1860-talet fanns 20 fraktfartyg, 165 lotsar och sjöman, samt 100 fiskare.
- Storbrand 12 maj 1928, 22 hus brann ner.
- Beslut att bygga Föreningsgatan runt Vetteberget, för åtkomst från söder.
- Tetra Pak har fabrik för stripes.

Fjällbacka

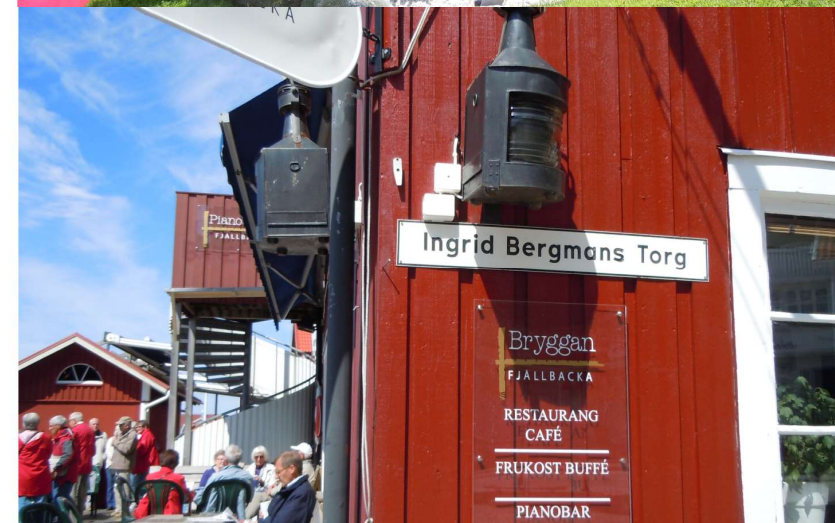
- ☺ Ingrid Bergman hade sommarhus på Dannholmen och står staty vid torget, omdöpt till Ingrid Bergmans torg.
- ☺ Camilla Läckberg är född och uppväxt i Fjällbacka.
- ☺ Vetteberget, 74 m, Kungsklyftan namn efter Oscar II, tidigare Ramneklovan eller Korpklyftan.

© 2024 Arne Yngvesson All Rights Reserved

Fjällbacka

Fjällbacka – TV-inspelningar

- TV-serien från 1973 "Ett köpmanshus i skärgården" baserades på Emelie Flygare Carléns bok (1860). Rollista i urval:
 - Ulf Brunnberg – nye köpmannen.
 - Agneta Bolme – hans hustru.
 - Åke Falck – avgående köpman (regi).
 - Irma Christenson – hans hustru.
 - Ernst Günther – prästen.
 - Ulla Jacobsson – hans hustru.
 - Sten-Åke Cederhök – lotsen.
 - Sven Wollter – dräng i köpmanshuset.

Fjällbacka – TV-inspelningar

- ❑ Ronja Rövardotter roman av Astrid Lindgren (1981) som filmaterades av Tage Danielsson 1984. Rollista i urval:
 - ❑ Hanna Zetterberg – Ronja.
 - ❑ Börja Ahlstedt - Mattis.
 - ❑ Lena Nyman – Lovis.
 - ❑ Skalle-Per - Allan Edwall.
 - ❑ Borka - Per Oscarsson.
 - ❑ Birk Borkason – Dan Håfström.

Fjällbacka - Läckberg

- ❑ Läckbergs filmer Fjällbackamorden spelades in 2012 -2013.
- ❑ Fem för TV och en biofilm – Tyskungen.
- ❑ Polisstationen placerades i Fjällbacka istället för Tanumshede.
- ❑ Rollista i urval:
 - ❑ Claudia Galli – Erica
 - ❑ Richard Ulfsäter – Patrik
 - ❑ Pamela Cortes Bruna – Paula
 - ❑ Lennart Jähkel – Mellberg
 - ❑ Ann Westin – Annika

